

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 333
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 18 juni 2021

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Antwerpse moskeeën - Intrekking erkenning

Op 8 juni 2021 besloot de minister dat de Pakistaanse Noor-ul-Harammoskee van Antwerpen de erkenning door de Vlaamse overheid verloor. De procedure tot intrekking van de erkenning werd al in 2020 opgestart. In de moskee waren sinds lange tijd verschillende problemen. Zo kwam onder andere een interne discussie over de huur van het moskeegebouw zelfs voor de vrederechter. Ook het kastensysteem zou binnen deze gemeenschap meespelen, aangezien mensen uit bepaalde kasten niet meer welkom waren, waaronder de imam. De politie is mede daardoor al verschillende malen moeten tussenkomen tijdens rellen die hierdoor plaatsvonden.

Ook op administratief vlak werden de verplichtingen niet nageleefd. Zo werden bijvoorbeeld geen notulen opgemaakt en werden geen verkiezingen voor het bestuursorgaan georganiseerd. De adviezen waren dan ook negatief. Federaal minister van Justitie Vincent Van Quickenborne gaf in zijn advies aan hoe de Staatsveiligheid erop wees dat de Noor-ul-Harammoskee reeds sinds 2013 geteisterd wordt door aanslepende spanningen. Minister Somers besloot om de erkenning in te trekken aangezien de Antwerpse moskee niet aan het erkenningscriterium 'maatschappelijke relevantie' voldoet.

Op dezelfde dag, 8 juni, werd ook de opheffingsprocedure van de erkenning van een andere Antwerpse moskee, De Koepel, opgestart. Het verhaal is vergelijkbaar met dat van de Noor-ul-Harammoskee. Op administratief vlak lijkt er ook veel te schorten. Al sinds tien jaar ontbreekt elk spoor van notulen van de bestuursvergaderingen, meerjarenplannen, jaarrekeningen en de verkiezingen voor het bestuursorgaan. Zo voldoet de moskee aan geen enkele administratieve verplichting. De minister maande de moskee in maart met een ingebrekestelling aan om de tekortkomingen weg te werken, maar dit is dus niet gebeurd.

1. Welke adviezen werden in betrekking tot de Noor-ul-Harammoskee gevraagd? Werden ze allemaal ontvangen? Hoe luidden die adviezen?
2. Hoe gebeurt de verdere controle op wat er in de Noor-ul-Harammoskee gebeurt?
3. Heeft de Noor-ul-Harammoskee de mogelijkheid om in de toekomst opnieuw een erkenning aan te vragen? Zo ja, hoelang is de eventuele 'wachttijd'? Moeten ze bij een eventuele nieuwe erkenningsaanvraag aan extra voorwaarden voldoen?
4. Welke adviezen worden gevraagd inzake de opheffingsprocedure van de moskee De Koepel?

5. 10 jaar administratief in gebreke blijven, is onverdedigbaar voor een erkende geloofsgemeenschap.

Hoe beoordeelt de minister het toezicht op de administratieve verplichtingen?

6. In welke mate heeft de minister er zicht op dat de administratieve verplichtingen door andere lokale geloofsgemeenschappen wél nageleefd worden? Zijn er momenteel andere lokale geloofsgemeenschappen die niet aan hun administratieve plicht voldoen? Zo ja, welke? Werden ze desgevallend door de minister reeds aangemaand om eventuele tekortkomingen weg te werken?
7. Zijn er elementen die wijzen op radicalisering en/of extremisme in de Noor-ul-Harammoskee en/of de moskee De Koepel?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 333 van 18 juni 2021

van **CHRIS JANSSENS**

1. Met betrekking tot de erkende Islamitische geloofsgemeenschap Antwerpen Islamic Association (ook wel de Noor-ul-Harammoskee genoemd) werden de volgende adviezen gevraagd en ontvangen:

- Advies d.d. 6 april 2020 van de Antwerpse gemeenteraad waarin geadviseerd werd voor het behoud van de erkenning maar wel melding werd gemaakt van interne bestuursconflicten en politie-interventies binnen de betrokken erkende lokale geloofsgemeenschap;
- Advies d.d. 23 april 2020 van de Antwerpse provincieraad waarin geadviseerd werd voor het behoud van de erkenning maar wel melding werd gemaakt van conflicten binnen de betrokken erkende lokale geloofsgemeenschap;
- Advies d.d. 26 juni 2020 van het Executief van de Moslims in België (EMB) waarin geadviseerd werd voor het behoud van de erkenning, maar wel melding werd gemaakt van interne spanningen tussen de leden van het bestuursorgaan van het eredienstbestuur (het comité) waardoor binnen het bestuursorgaan geen gemeenschappelijk raakvlak kon gevonden worden;
- Advies d.d. 23 september 2020 van de federale minister van Justitie waarin melding werd gemaakt van een interne strijd binnen de erkende lokale geloofsgemeenschap waardoor er twee concurrerende kampen zijn ontstaan;
- Het comité van het betrokken eredienstbestuur verleende geen rechtsgeldige adviezen. Het advies d.d. 1 april 2020 was enkel ondertekend door de voorzitter en het advies d.d. 25 mei 2020 werd enkel ondertekend door de secretaris en een gewoon comitélid. Deze adviezen zijn rechtsongeldig aangezien artikel 246 van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 vereist dat alle formele briefwisseling van het eredienstbestuur moet ondertekend zijn door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris. Er werden ook geen notulen ontvangen waaruit blijkt dat voornoemde adviezen werden besproken op een vergadering van het comité.

2. Er is door de opheffing van de erkenning geen erkend eredienstbestuur meer en dus geen openbare instelling met rechtspersoonlijkheid meer waarop nog toezicht kan worden uitgeoefend door de overheid. Dat is dan ook de keerzijde van de opheffing van erkenningen. Het is altijd beter om een erkend eredienstbestuur te hebben, dat kan opgevolgd worden en waar toezicht op mogelijk is, dan een eredienstbestuur dat niet erkend is en dat dus niet onderworpen is aan enige overheidstoezicht.

Het nieuwe erkenningsdecreet dat in het najaar in werking zal treden voorziet een gelaagd sanctieregeling, bijvoorbeeld de mogelijkheid van opschorting gedurende een bepaalde periode van financiering en de erkenning, waardoor een in gebreke blijvend eredienstbestuur de erkenning niet (meteen) verliest en het toezicht erop dus mogelijk blijft.

Los van het overheidstoezicht verbonden aan de erkenning van een eredienstbestuur, worden verenigingen en personen uiteraard ook gecontroleerd en opgevolgd door de politie- en veiligheidsdiensten in het kader van de strijd tegen terrorisme, spionage, extremisme, proliferatie, schadelijke seculaire organisaties en criminele organisaties. Aangezien de inmiddels niet meer erkende Noor-ul-Harammoskee een vzw is beschikt

het openbaar ministerie overeenkomstig artikel 2:113, §1, 3 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen over de bevoegdheid om bij de ondernemingsrechtbank de gerechtelijke ontbinding te vorderen indien de moskee handelingen zou stellen strijdig met de openbare orde.

3. Een lokale geloofsgemeenschap wiens erkenning werd opgeheven heeft de mogelijkheid om in de toekomst opnieuw een erkenning aan te vragen, conform erkenningscriteria van het nieuwe erkenningsdecreet. Dat betekent dat de lokale geloofsgemeenschap zal moeten voldoen aan de nieuwe erkenningscriteria en aan alle verplichtingen van het nieuwe decreet en een erkenningstraject van vier jaar zal moeten doorlopen. Tijdens het vierjarig erkenningstraject zal de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst de erkenningaanvragende geloofsgemeenschap van nabij opvolgen, controleren en waar nodig bijsturen. Op het einde van het erkenningstraject zal de bevoegde minister van binnenlands bestuur, na alle adviezen te hebben ingewonnen bij verschillende instanties waaronder de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst, een gemotiveerde beslissing over de erkenning nemen.
4. De adviezen die worden gevraagd inzake de procedure tot opheffing van de erkenning van het bestuur van de eredienst De Koepel, zijn deze die bepaald zijn in artikel 7, §1/2 van het (huidige) Erkenningsbesluit van 30 september 2005. Dit impliceert dat adviezen gevraagd werden aan volgende instanties:
 - Gemeenteraad van de stad Antwerpen;
 - Provincieraad van de provincie Antwerpen;
 - Executief van de Moslims in België;
 - Het bestuur van de eredienst van De Koepel.

Daarnaast werd ook het advies van de federale minister van Justitie gevraagd op grond van het samenwerkingsakkoord van 2 juli 2008 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 27 mei 2004 tussen de federale overheid, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de erkenning van de erediensten, de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediensten, de kerkfabrieken en de instellingen belast met het beheer van de temporeliën van de erkende erediensten.

5. Mijn administratie, het Agentschap Binnenlands Bestuur, heeft vastgesteld dat het erkende bestuur van de eredienst "De Koepel" manifest in gebreke blijft, zelfs na een schriftelijke ingebrekestelling, om haar administratieve verplichtingen na te komen. Ik heb dan beslist om de procedure tot opheffing van de erkenning op te starten en zal, na ontvangst van alle adviezen, onmiddellijk een gemotiveerde beslissing nemen.

Met de oprichting van de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst zal effectief nauw toezicht gehouden kunnen worden op de strikte naleving door de lokale geloofsgemeenschappen van de op hen rustende verplichtingen.

6. De erkende lokale geloofsgemeenschappen werken vrijwel allemaal met vrijwilligers. Dat zijn vaak mensen die niet altijd goed op de hoogte zijn van alle verplichtingen die een erkenning van een eredienstbestuur met zich meebrengt. Toch is de ervaring van mijn administratie, het Agentschap Binnenlands Bestuur, en de lokale overheden dat deze vrijwilligers meestal van goede wil zijn en ook het belang inzien van het correct naleven van alle verplichtingen. Ingeval mijn administratie kennis heeft van een eredienstbestuur dat zijn verplichtingen niet nakomt, wordt het betrokken eredienstbestuur schriftelijk gewezen op de tekortkomingen en aangemaand om zich binnen een welbepaalde termijn in regel te stellen. Concreet werden recent om deze reden volgende zeven erkende eredienstbesturen schriftelijk in gebreke gesteld om de vastgestelde tekortkomingen weg te werken en zich in regel te stellen met de op hun rustende verplichtingen:
 - Islamitische Geloofsgemeenschap Tevhid Camii (Gent);

- Islamitische Geloofsgemeenschap Hicret Camii (Sint-Niklaas);
- Islamitische Geloofsgemeenschap Yavuz Sultan Selim (Ledeberg);
- Islamitische Geloofsgemeenschap Jamia Islamia (Oostende);
- Islamitische Geloofsgemeenschap Innerlijke Vrede (Antwerpen);
- Islamitische Geloofsgemeenschap Beraat (Diest);
- Islamitische Geloofsgemeenschap Sultan Ahmed (Heusden-Zolder).

De provinciebesturen als financierende en toezichhoudende overheid van deze betrokken eredienstbesturen en het EMB werden door mijn administratie ook in kennis gesteld van de schriftelijke ingebrekestellingen.

7. Voor het bestuur van de eredienst De Koepel heb ik de federale minister van Justitie om advies gevraagd in het kader van de recent opgestarte procedure tot opheffing van de erkenning.
8. Met betrekking tot het bestuur van de eredienst Antwerpen Islamic Association werd in het advies van de federale minister van Justitie niet gewezen op radicalisering en/of extremisme in de betrokken lokale geloofsgemeenschap.